Cultura secretului și a defectării lui [1]

sau **colaborarea în *intelligence*** între

instrumentalizarea defectării și '**privatizarea secretului**'

Încă din capitolul 2, din acea etapă în care investigația oferea primele explicații ale propriei definiții (de lucru) a colaborării, o definiție cu totul nouă, lesne comprehensibilă și funcțională, s-a susținut și s-a subliniat documentat, verificat și confirmat – prin analize temeinice – că ***"cele mai de succes colaborări sunt colaborările secrete"***.

Astfel, chiar din stadiul embrionar al conceperii noii definiții, și tocmai pentru un plus de acuratețe în privința acelui ***rol*** *specific* și *foarte* ***special*** al interacțiunii definite – ca proces – s-a pus accentul pe ***caracterul secret*** al ei, fără ca, la acea epocă, să fi interesat un domeniu anume de aplicare dedicată, pentru viitor.

Prin urmare, *caracterul secret* al interacțiunii / procesului avut/ă în vedere în prezentul refereat de cercetare, fără a fi cu necesitate unul ***constitutiv***, cel mai adesea și oricum impredictibil, poate fi ***dobândit*** sau poate străbate pro/porțiuni din demersul denumit "colaborare", într-un mod adaptativ-transformativ – și **nu** într-unul adaptativ-**conformativ** –, răspândit din cotidian spre cele mai *sensibile domenii*, de la care "*colaborarea în* ***intelligence*** *nu numai că nu face excepție* [...] *ci este însăși purtătoarea stindardului"*, în cel mai compatibil și natural chip cu putință.

Avându-se în vedere referențialele – *antonime*, *sinonime* și cel al *trăsăturii caracteristice* – prin mijlocirea cărora colaborarea și-a croit itinerariul de definire încă din prima parte a celui de-al doilea capitol al tezei, din această perspectivă, ***deosebiri****le dintre colaborare și cooperare* și-au amplificat *consistența* și și-au debalansat importanța de *rol*, trecându-se de la registrul confuziei dintre cele două, la cel al dificilei eventuale coabitări, și așa de scurtă durată, dat fiind faptul că o lungă colaborare ...nu există.

Cu alte prilejuri ivite în desfășurarea lucrării dar tot în raport cu cooperarea (publică / nesecretă) s-a recunoscut că există multă literatură valoroasă care se referă punctual la ***cooperarea*** *internațională* în ***intelligence*** (e.g. Born, Leigh & Wills 2015, 13-48), la cea ***europeană*** (e.g. Jeffreys-Jones 2015, 212-29), la *INTCEN* (e.g. van Buuren 2009) și / sau la nivelul altor agenții și structuri instituționale europene, cu conexiuni la *intelligence* și documente clasificate (e.g. Wills et al. 2011).

Deopotrivă, pe lângă literatura de **esență teoretică**, au fost apreciate în mod deosebit abordările cu *spirit practic* ale celor cu **experiență practică** pe aceeași temă (e.g. Aldrich 2008) sau chiar opiniile critice, din urma evenimentelor teroriste care au zguduit parte din statele membre *EU*, tocmai legate de numeroasele **probleme** practice **ale cooperării** europene în *intelligence* (e.g. Holman 2015).

---

[1] Acest material, realizat de Gheorghe BUNECI, reprezintă unul dintre ***referat****ele* ***de cercetare*** la teza de doctorat intitulată ***"INTELLIGENCE-ul*** *European între COOPERAREA publică* ***și COLABORAREA secretă"*** și constituie (într-o formă aproximativă) ultima parte din conținutul capitolului 3.

Preponderent preocupată de explicarea și interpretarea mecanismului procesului de colaborare – cu al său **caracter secret** –, în consecvența *delimitării substanțiale* anunțate din introducerea lucrării, cercetarea nu a mai pus în discuție toată această bogată literatură despre *cooperarea* (instituțională) *publică* din domeniu, care astfel ar fi trecut în excedentarul interesului propriu analiză și teoretizare a colaborării secrete.

Acestea fiind arătate / re/amintite, referatul de cercetare se va întoarce la teoria colaborării (secrete) din *intelligence*, un punct de plecare care ar părea să ducă nicăieri.

1. COLABORAREA ÎN *INTELLIGENCE*

Oare *cine*, *cum*, *când*, *unde* și ***de ce*** (s-)ar fi teoretizat acest tip de proces relaționat la acest ***domeniu*** oricum sensibil, oricând specios și oriunde îmbuibat în ***secret ?***

În urma strădaniilor de găsire a unui răspuns, în pofida unei literaturi hiper-inflaționiste și supra-estimată, și jurnalistic, și academic deopotrivă, la capătul unei laborioase și extinse documentări de lungă durată, demersul investigativ a fost în măsură să susțină că **nu** există nicio sursă de teorie și teoretizare despre colaborarea în *intelligence*, deci despre aceea secretă și care ar trebui să fie una de succes.

Un **interes instituțional** în inițierea unei atari cercetări și subsecvente teoretizări este aproape de la sine exclus, fiindu-i quasi-**improbabilă *bugetare***a.

Un **interes organizațional** în același sens, dat fiind pragmatismul practicului, nu s-ar încurca de fel cu o teoretizare savantă în vreme ce, oportunitățile aducătoare de profit roiesc prin preajmă iar colaborarea, și secretă, și intempestivă, și de rapidă înfăptuire, se interverteşte în *TIMP REAL*, deloc teoretic, pe principiul sănătos *”văzând și făcând”* funcție de *costuri* - ***beneficii***, cele din urmă fiind singurele care dictează.

Un **interes privat**, rustic sau citadin, de uz gospodăresc, cu aceleași scopuri și obiective investigativ-teoretizante, care să conducă la o teoretizare serioasă – una care chiar să conteze și să beneficieze ulterior de diseminare / împărtășire –, din capul locului nu ar fi *interesul* cel mai *intelligent* ; lipsit de miză temeinic calculată, își riscă / asigură să devină un demers ruinător și cronofag care, fie și cu rezultate obscure, ar ajunge la cheltuieli / ***pierderi*** cosmice, de nimeni, nicicum și nicicând decontate.

Poate tocmai de aceea, hiper-inflaționista și supra-estimata literatură de *intelligence* nu s-a pierdut în ”detalii” de teoretizare a unei interacțiuni care oricum se produce firesc, dat fiind **vocația** ei substanțial **naturală**, și care, pentru că tot a venit vorba de interes, acela ar fi tocmai unul contrar **:** să nu care cumva să se teoretizeze **colaborarea secretă** și ...**secretul**, în general, cel din urmă rămânând pe mai departe de resortul ’legitim’ al ideologiilor dogmatice, cu **științe**le lor para-**dogmatice** cu tot.

În schimbul unei / unor teorii / teoretizări concrete, există totuși *surse primare* (reprezentate fie de autoritate, fie de unii defectori) și o abundență de *surse secundare* și *terțiare* din **literatură** (istorică, de *intelligence*, beletristică) sau **jurnalism** – partea reprezentativă dintre acestea menționată și în bibliografia suplimentară ce însoțește teza depusă – care se referă, ”printre altele” sau *aplicat*, la astfel de colaborări.

Dar și din acest unghi lucrurile se complică: lăsând separat fie **interesul** *concret* al acelor dezvăluiri, fie **credibilitate**a surselor, așa - în *general*, fie ambele cumulate, de vreme ce acele colaborări (presupuse) de succes și-au evaporat *caracterul secret*, cu greu ar mai putea convinge că efortul de a le contabiliza ar mai fi unul meritoriu.

...sau nu **!** Ca și în cazul literaturii despre *încredere* în cadrul căreia – așa după cum s-a prezentat în capitolul 2 din teză – ponderea (și literatura) serioasă se referă tocmai la *lipsa de încredere*, tot așa, prin raționamente ”pozitiv” inversate, și literatura despre colaborările (secrete) din *intelligence* ajunge cel mai adesea să se refere tot la contrariul lor, la defectorii care le împiedică, le torpilează ori le deconspiră, la multe alte inconveniente și / sau justificări ale **eșecuri**lor, atunci *când* și acolo *unde* sunt și **recunoscute**, etc., devenind o teorie/-zare a *justificării*, **nu** a *colaborării* (secrete, firește).

Oricum, într-o atare literatură focalizată aproape exclusiv pe fibra evenimentelor descrise și mult mai puțin pe ambalajul lingvistic, flamboaiant sau lemnos dar frecvent neglijent, într-o pondere covârșitoare colaborarea este înțeleasă interșanjabil cu cooperarea – în moduri comparabile celor deja criticate în prima parte a celui de-al doilea capitol din teză – și cu mult mai depărtate de definiția (de lucru) a colaborării, propusă de către investigația la care acest referat de cercetare se raportează cu trimitere.

Însă, și aceste scrieri despre ***cooperlaborare*** ar exceda interesului punctual rezervat referatului de față, corelat și cu autolimitările cercetării, mai sus reamintite.

Într-o atare situație, ar trebui recunoscut că despre procesul de colaborare secretă din *intelligence*, din păcate sau dimpotrivă, **nu** se pot scrie prea multe lucruri, care să poată fi apoi verificate și confirmate întru dobândirea unui **caracter științific**, solid.

Pentru a obține **accesul** la / pe un subiect (aproape) **inaccesibil**, căutând o părelnică compensare imediată dar și un pinten de agățare pentru o prindere ulterioară (ultimele două secțiuni ale capitolului 5 din teză), referatul propune în cele ce urmează o schimbare *EX ABRUPTO* de ***ritm***, de ***temă*** și de ***perspectivă*** (a celor două) :

1.**1.** De la **lipsa *culturii colaborării*** (secrete) la ***cultura secretului***

Pe de-o parte, s-a sugerat în mod **mincinos** că despre colaborarea în *intelligence* nu se pot scrie prea multe și, în mod **sincer**, că tot despre ea nu se pot face teoretizări care să dobândească *caracter științific* – și **mai sincer** fie formulat, că nu se vor putea promova acele teorii, deoarece **nu** vor putea fi acceptabile pentru *apologeții moralității* – tocmai pentru că teoretizarea secretului (și a interacțiunilor incidente lui) **nu** ar putea să ignore *chestiunile de **etică***, total inversate, pe care le posedă endogen necunoscutul / secretul, în comparație cu etica instrumentalizată (moral) a cunoscutului, a cunoașterii.

Etica colaborării (secrete), *etica secretului* (ei) – dezvoltate și desubstanțializate în concluziile tezei –, ETICA în general, **nu** este referențializată, **nu** se poate referențializa și **nu** se poate instrumentaliza în raport cu și de către morală, oricum dogmatică

și oricum întotdeauna interesată ; cu atât mai puțin, în cazul primelor două, dintre care colaborarea a prezentat interesul direct de cercetare, iar secretul, unul inconturnabil.

În tot cazul, **necunoscutul** / secretul, care **nu poate să fie moral** (...sau nu), este purtătorul unei etici proprii, a uneia naturale, a Naturii, care se imprimă și în intrinsecul acțiunii / reacțiunii / interacțiunii, integral ori parțial secrete.

Cercetarea / investigarea / deconstruirea / desubstanțializarea unei atari re / acțiuni și / sau inter/acțiuni îmbâcsite de secret, cu etica lui deloc și nicicând **con**formativă, dobândește grabnic și inevitabil dez/avantajul lansării spre zenitul neacceptării a tuturor rezultatelor unui eventual / astfel de neinspirat demers, oricât de logice și **demon**strabile ar fi acelea; sau ...poate tocmai din această pricină.

Odată dibuită și confirmată (repetat) severa problemă de fond a investigației, de care și acest referat de cercetare este vinovat-conexat, cel din urmă – amânând degustarea frustrării stigmatului pe care îl merită, prin efectele subrogației și solidarității – va reveni în forță, una astfel cumințită, la afirmația argumentată (de) la sfârșitul capitolului 2 din teză, potrivit căreia *”**nu** există și **nu** poate exista o cultură a colaborării”*, imposibilitate absolută și generală, deci de la care nici *intelligence*-ul **nu** poate face excepție.

Pentru domeniul de *intelligence*, asumția este oarecum implicit confirmată prin cele demult prezentate în cuprinsul capitolului din teză destinat acestui domeniu : într-adevăr, într-o disciplină [2] și așa greu definibilă, cu provocări mereu *altfel*, mereu altele, într-un proces de colaborare (secretă) cu o viziune (împărtășită sau nu) la fel de **in**evaluabilă, programarea și culturalizarea lor **nu** e nicicând, nicicum și niciunde posibilă.

Făcând abstracție de demonstrațiile adiționale care au fost adăugate ascendent pe tot parcursul capitolului 4, aici se va reține doar că, în pofida frecvenței rezonabile a colaborărilor de succes din domeniu, dar și a lipsei culturii colaborării – proces care obiectiv nu se poate culturaliza –, trebuie avut în vedere separat **secretul** acelui proces.

1.1.**1. Secretul** este indestructibil / **substanțial** / esențial legat de colaborarea din *intelligence* și, în general, de orice colaborare de succes, din oricare alt domeniu.

Cu atât mai relevant devine prezentului referat de cercetare cu cât, spre deosebire de colaborare, în mod (doar) aparent surprinzător, secretul are o *cultură* a lui.

Secretul – până la (deconstrucția, în fapt, până la) desubstanțializarea sa –, poate fi admirat în tăcere sau zgomotos din nenumărate perspective, apoi înțeles și interpretat în multe altele, exponențializate, în varii *grade*, funcție de ***interes*** și de ***mentalitate***.

---

[2] **o *intelligence discipline* // *disciplină de intelligence*** este “o zonă bine definită a domeniului de planificare, colectare, prelucrare, exploatare, analiză și raportare prin folosirea unei categorii specifice de resurse umane și tehnice“ (Pentagon 2016, DDDMAT 114)

Acest referat de cercetare reflectă preocupările pe *organizare*, *activitate* și ***informație secretă***, cu accent deosebit pe cea din urmă, manifestate în părțile de analiză ale tezei, unde *informația secretă* a fost relaționată cu ***interesul***, unul ***concret***.

Totuși, în *intelligence* (și nu numai), secretul a generat o vastă terminologie și a influențat sensul și substanța tuturor sintagmelor în / la care este atribuit / menționat.

Termeni moi ca *transparență*, *supraveghere*, *control*, *scurgere*, etc. sunt contra-ponderați de alții mai duri și mai neprietenoși, când nu sunt incluși în cel de **spionaj**.

Lăsând deoparte ultimul termen, cu literatura lui imensă și fascinantă, același referat de cercetare se va întoarce la ***secret*** și ***teoretizarea lui***, mai mult sau mai puțin posibilă (din perspectivele logicii instituționale), mai mult sau mai puțin academică (din perspectivele scorțoase ale moralei – perspective profund incompatibile, contrapro-ductive și chiar păguboase unei atari cercetări / teoretizări –) dar care, în tot cazul, **nu** trebuie ignorată ci atent selectată, cu atât mai mult cu cât există un segment *util* al acestei zise 'teoretizări', la practicieni, la cei *open-minded*, etc. din *intelligence*, ș.a.

Pe lângă puzderii de articole și studii din (sociologie, psihologie și) *intelligence* (e.g. Treverton 2009, 168-206), există lucrări ample care îl analizează multifațetat (e.g. Colaresi 2014), ori ca monografii tematice, unele / relativ puține dintre acelea, bine documentate și prezentate – e.g. *Secrete și scurgeri* [...] (Sagar 2013) –.

În pofida întrebuințării unui pleonasm desăvârșit, pentru familiarizarea cu *"subtili-tățile secretului"*, nu mai puțin utilă devine și literatura derivată a termenilor asociați, cum ar fi de exemplu ***transparența*** (e.g. Fung, Graham & Weil 2008; Sifry 2011; Steele 2012) sau, chiar mult mai preocupantele ***control*** și ***supraveghere*** (*în masă*) (e.g. Donohue 2008, Chamayou 2015, Schmitt 2013, Black 2015, Lyon 2015), cu diverse motivări, modalități și efecte, etc. abordate, de asemenea, după ***interes*** și *mentalitate*.

O atenție deosebită în ansamblul unei documentări extinse și serioase despre *secret* – ca element de succes al unei colaborări – poate fi acordată și acelui segment de literatură alocată nemijlocit acelei plaje largi de la spioni și defectori până la *cyber-punk*'și, *hacker*'i și *wikileaker*'i (e.g. Sagar 2013; Coleman 2015; Greenberg 2012).

Fără neapărata însușire a prognozelor unor autori (e.g. Greenberg 2012) despre viitorul scurgerilor sau a opiniilor de tipul *"dorința unui secret este să fie spus"*, ale altor autori (e.g.Coleman 2015), dar totuși în același perimetru al lucrărilor consistent documentate, cu analize și demonstrații convingătoare, se poate constata cu ușurință eterogenitatea copleșitoare în privința "înțelegerii" (și definirii) conceptului de *secret*.

Explicabil **!** Ca și strategia, colaborarea ori viziunea, nici **secretul** (substanțial) **nu poate fi** (riguros definit și deloc) **evaluat sau măsurat**.

Dar, ca și viziunea, uneori ar putea fi (într-o subțire pro/porție) estimat / bănuit.

Într-o atare situație, în considerația literaturii mai sus citată – și a bibliografiei suplimentare anexată tezei –, pentru că în obiectivele inițiale nu a fost anticipată și investigarea / deconstruirea / ***desubstanțializarea*** *secretului*, apoi dovedindu-se însă

de neevitat în cercetarea colaborării (secrete / de succes), demersul de analiză a pornit de la triada elementară (de inspirație kentiană) ***cunoaștere - intelligence - informație***.

Simplificat fie scris, tot ce nu este cunoaștere devine (în grade variabile) *ceva* secret, necunoscut, un ”truism” cu generozitate *altfel* dezvoltat în capitolele 4 și 5 ale tezei.

În planșa / anexa concluzivă 1, necunoașterea a fost corelată în două planuri distincte, unul la ***încredere*** / toleranță la risc (ori la lipsa ei), și un altul la ***informație*** (sau la lipsa de informație), fără ca în acea etapă – anterioară analizelor – să se fi putut accentua pe diada *informație* - ***secretul*** *ei*, operaționalizată eficient de abia ulterior.

Pentru o mai facilă înțelegere, pe lângă transpoziționarea acelei planșe și în acest referat de cercetare (*p 7*), se re/amintește / se face sugestie de utilă lectură și a acelor argumente înfățișate pe larg în secțiunile 4.**3.-10.** din capitolul 4 al tezei, apte să lămurească simplu în ce **condiții**, **măsură** și **moment** s-ar putea face alăturarea încrederii cu informația, în sintagme precum *încrederea în informație* ori *informație de încredere*.

Până la acea eventualitate (de lectură) puțin probabilă, aici se va re/asuma doar că necunoscutul pe care *cineva* poate să și-l imagineze, să-l intuiască ca fiind posibil – în raport cu ***experiențial****ul* său anterior – este un ***secret referențial***, în care limite o să selecteze și o să interpreteze informația primită, funcție de ***interes*** și ***mentalitate***.

Într-o infinit mai mare cotă se poziționează ***secretul substanțial*** în care este inclus tot necunoscutul care – chiar dacă există – nici nu poate fi închipuit ca măcar, ulterior, să prezinte / dezvolte curiozitate / **interes** pentru a fi cercetat și cunoscut.

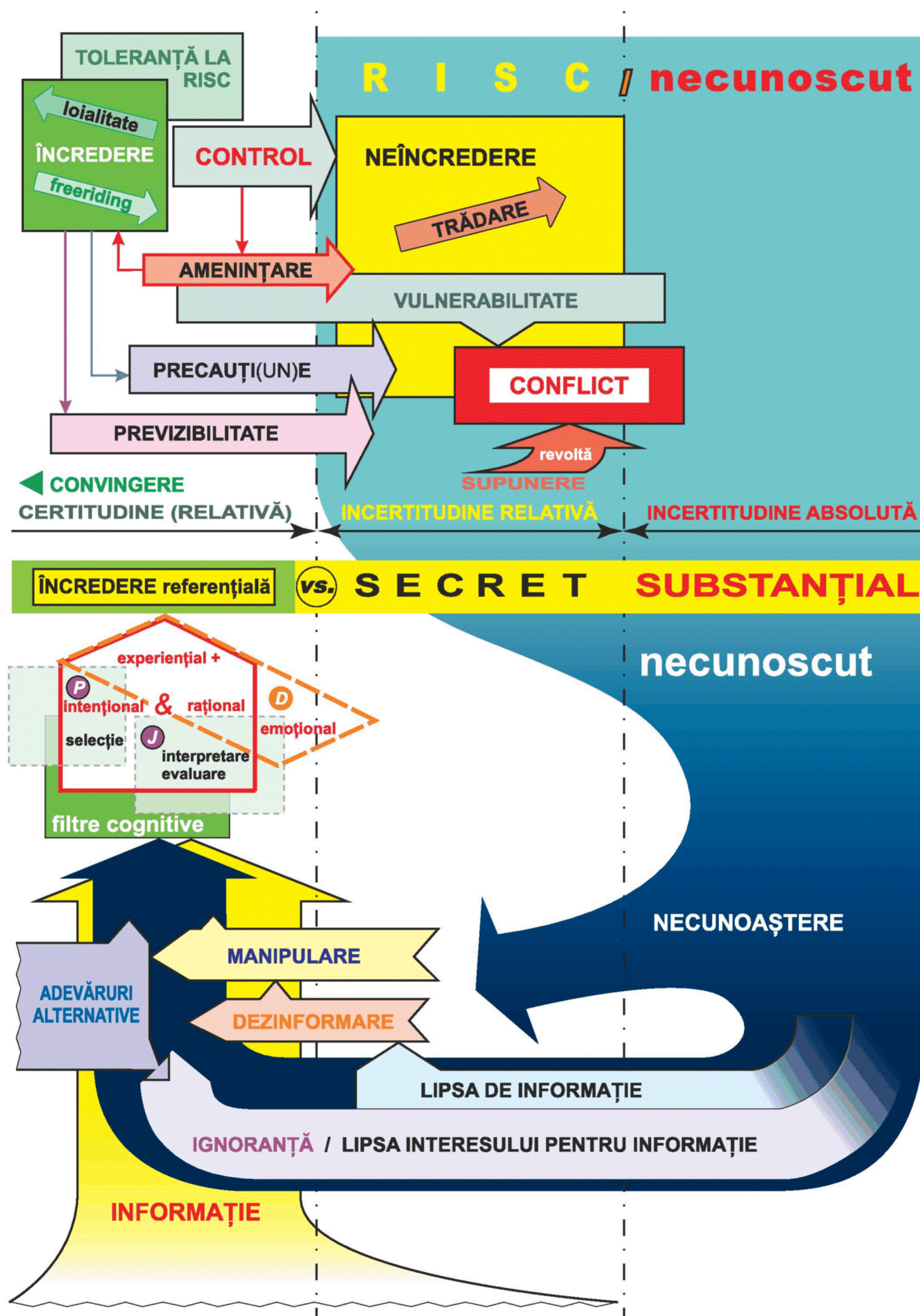
Și care ar fi legătura acestei diferențieri cu prezentul referat de cercetare **?**

Este o legătură importantă pentru *cultura secretului* și pentru explicarea paradoxului aparent că procesul de colaborare secretă (din *intelligence* ori de pe aiurea) nu are și nu poate să aibă cultură, în timp ce secretul are o cultură multimilenară, transculturalizată și subculturalizată succesiv – și **imitațional**, și **inspirațional** – pe diferite tipicuri și specificități (regionale, etnice, profesionale, religioase, etc.), în fruntea cărora se poziționează **mentalitatea**, prin mijlocirea căreia se stabilește și se fructifică un **interes**, unul *concret*, referit la *secret* și la gestionarea celui din urmă, în varii feluri.

1.1.**2. Cultura secretului** este o sintagmă folosită pernicios în conținutul cercetării, mai mult așa cum a fost preluată bibliografic, fără alte detalii sau nuanțări.

Nici aici nu se va face risipă de explicații peste minimul necesar, de vreme ce investigația nu s-a învrednicit să ofere măcar o *definiție orientativă* a acelei expresii.

Nici nu pare că ar fi necesară; dimpotrivă, ar crea posibilitatea ca mai degrabă să deruteze, în **absența unei definiții** – în primul rând – **a secretului**, de la care cercetarea a avut motive temeinice să se abțină, independente de *lipsa unui* atare *obiectiv* care să fi fost asumat și imprimat din faza de construcție a planului de lucru.

Planșa 1: ***încredere*** *referențială* VERSUS ***secret*** *substanțial*
într-un climat (de intersubiectivizare) generic
- format desfășurat în **Anexa concluzivă 1**-

Simplificând din nou prezentarea, se va începe cu sublinierea că secretul care se poate culturaliza se poziționează în perimetrul ***secret**ului **referențial***, putând viza, în diferite grade, elementele situate deopotrivă în raza riscului și în aria toleranței la risc – sugerate în partea superioară a planșei / anexei concluzive 1 – care pornesc pe itinerariul de *subiectivare - subiectivizare - intersubiectivizare* spre intersecțiile modurilor de operaționalizare a informației (schițate în partea inferioară a aceleiași anexe).

Altfel scris, în alt registru cu ***modalitățile de utilizare*** a informației, se situează cele de **dobândire** (sustragere / interceptare / spionaj, etc.), de **întrebuințare** (*barter*, comercializare, constrângere / influență), **menținere** (clasificare / asociate) sau **distrugere** / **transformare** a secretului, a informației secrete, invariabil referențiale.

Din perspectiva investigației, **excepții** pot fi numai **inovațiile** (absolute / *de la firul ierbii*) și **gândurile** / viziunea, care se păstrează *secrete substanțiale* pentru terți, până la brevetare / publicitate, în cazul celor dintâi, și până la exprimare într-un mod inteligibil / printr-un cod simbolic (limbaj) împărtășit, în cazul celor din urmă.

Toate acele (inter)acțiuni, activități raționale de dobândire, întrebuințare, menținere, distrugere / transformare, etc. a secretului (referențial) se circumscriu unui **comportament** articulat – decis pentru satisfacerea unui **interes** concret –, comportament care se construiește continuu și reciproc cu o cultură, ...cea a **secret**ului, a unuia **referențial**, *referențial* care aici o să fie denumit provizoriu și cu gingășie doar ***tăinuire***.

Prin urmare, un **comportament** de taină / **tăinuitor** se construiește continuu și reciproc cu o cultură asociată lui, **cultura secretului** (**referențial**).

Însă, **secretul substanțial**, infinit mai de necuprins în cunoaștere (umană), **nu** se poate culturaliza ...decât atunci *când*, acolo *unde* și numai în măsura în care se **de**substanțializează, se transformă în **des**coperire, în cunoaștere *conformă*... sau nu.

Având în vederea definiția – proprie a cercetării – privind colaborarea (din capitolul 2), gândurile prin care se intenționează soluționarea / depășirea unei provocări, respectiv inițierea / desfășurarea unei colaborări (secrete), vor evita tocmai rutina referențialelor, a cunoscutului *conform*, deci inclusiv a secretelor referențiale care, în baza experiențialului fiecăruia, ar fi la îndemâna imaginației, intuiției comune și prin urmare, vulnerabile față de competitorii care astfel le-ar putea descifra cu ușurință.

De aceea, colaborarea de succes, țintind în afara ariei de secrete referențial-cognoscibile, cu o **mentalitate practică**, tinde spre secretul substanțial, imposibil de culturalizat, spre creație / inovație și inedit, inclusiv / plecând de la ...cel comportamental.

1.1.**3. Comportamentul secret**, acel comportament de tăinuire, manifestat *continuu* sau în *formă continuată*, întâlnit adesea atât în profesiile de *intelligence* sau preocupările de inventică, cât și în crimă organizată, celule teroriste, frății universitare, alte tipuri de organizări secrete (masonice, etc.) se poate construi cu tot atâtea feluri de ***sub-culturi* ale secretului**, fără să intereseze cercetării *axiologicul* artificial *bine-rău*.

Tăinuirea / secretul în fiecare subcultură poate dobândi *semnificații*, *roluri* și *funcții* extrem de diferite, cu **terminologie** asociată **distinctă** de la o subcultură la alta,

cu *coduri de onoare* și sisteme de sancțiuni ale încălcării lor – taine și tainice coduri – la fel de diverse, care pentru inventariere și studiu ar comporta doctorate distincte.

Astfel, încălcarea *omertei* specifice unor organizații secrete de tip mafiot va putea fi cu totul *altfel* sancționată în comparație cu divulgarea eventuală în cadrul *triadelor* asiatice ori cu defectarea în *intelligence*-ul dintr-un stat teocratic.

Toate aceste *subculturi* care formează marea **cultură a secretului** (referențial) nu se prea supun însă unei justiții referențiale, ci mai degrabă unei justiții substanțiale.

Despre **justiția substanțială**, pe fond o justiție naturală / justiția Naturii, cu **dispersia** și dimensiunile ei, cu tendințele sale de **hibridizare** în logica *swarm intelligence*-ului și a stigmergiei, s-au făcut *ne*/cuvenitele dezvoltări începând cu partea finală a capitolului 4 și locul de unde **ne**convenabilul cercetării s-a amplificat abrupt.

Totuși, chiar și așa, trebuie subliniat apăsat că acel comportament secret continuu (sau continuat) și reciproc construit cu cultura secretului referențial, atunci când are *sincope* sau chiar *fracturi*, reprezintă o *defecțiune* **a** acelei culturi ori **la** acea cultură.

Suma acelor numeroase, intenționate și / sau inerente **defecțiuni** fac ca existența unei atari culturi a tăinuirii / secretului să poată fi cunoscută, prea rar și prea 'tăcut' **re**cunoscută – nicicum și nicicând pe de-a'ntregul – și oricum, (aproape) **deloc** teoretizată.

Fără alte *utile* nuanțări, în mod neutru, aici se va presupune doar că un comportament secret nu ar putea fi atribuit unei **mentalități** anume – fie a uneia considerate **practice** și creative, fie alteia, etichetate ca fiind **tradițională** și iubitoare de stabilitate – putând fi deci întâlnit la orice entitate (**organizațională** sau **instituțională**, deopotrivă).

Însă, în cadrul investigației, cu acele nuanțări adăugate și analizate, s-a dovedit că defectarea lui este semnificativ mai frecvent întâlnită la o **mentalitate practică** și la **organizațional**, deprinse cu *logica provocării*, cu un mod specific de interpretare și fructificare a informației în spiritul acestei logici, pe rațiunea binomului *costuri - beneficii*, asta pentru a sumariza cele mai substanțiale cauze ale acelei frecvențe.

1.1.**4. Defectarea** unui comportament secret, de (cele mai) multe ori tradusă prin ***trădare*** – sau ***vânzare***, această etichetă rezultând implicit din ***caracterul*** tranzacționabil / comercial / ***privatizabil al*** (informației și) ***secretului*** (ei) –, în defintiv nu se va dovedi a fi altceva decât însăși valorizarea binomului *costuri - beneficii*, în raport cu un *interes concret*, fie preexistent dar din varii motive modificat, fie nou survenit sau intenționat spre realizare printr-o tactică diferită / opusă celei inițiale.

În raport cu **referențialul defectărilor** cunoscute *experiențial*, într-un caz dat, defectarea va / ar putea ține de *secretul substanțial* numai dacă și numai în măsura în care **nu** a putut fi previzionată / *ghicită* până la momentul producerii ei.

Ulterior acelui moment, tragic unora, înoitor și bine-sosit (sau nu) altora, defectarea – cu referențialul ei cu tot – va intra într-o abordare compozitivă atât în logica *resemnării în fața faptului împlinit* (logică menționată / explicată spre finele capitolului 2), în privința anumitor efecte, cât și în cea a unei justiții prea puțin referențiale, în privința altor d/efecte, incidente tainicelor coduri (de onoare sau altfel poreclite), cumulate.

Din această dublă perspectivă se pot desprinde alte nuanțe, și mai puțin vizibile în exterior dinspre un **climat ermetic**, organizat și comportat într-o manieră secretă.

1.1.**5.Instrumentalizarea trădării** Defectarea, deși poate fi repetată – nu de prea multe ori și nu foarte îndelung timp, – **nu** are și **nu** poate avea un *caracter continuu*.

Ea nu își culturalizează efectivitatea unui ***comportament defector***, ci mai mult istoria și, mai ales, miturile anteriorității sale care îi întrețin o *”culturalitate”* astfel *atipică*.

Interpretarea și drastica ei sancționare se face invariabil în cheia axiologică *bine - rău*, o cheie întotdeauna instrumentată și instrumentalizabilă din poziția concretă a celui care are uneori ***autoritatea*** sau alteori / adeseori ***puterea*** să (exonereze / acuze / condamne /) aplice pedeapsa, în satisfacerea unui anume **interes** prezumat ca fiind **bun**, de vreme ce este al celui care poate să *dispună*, mai mult sau mai puțin *legitim*.

(Cu aceeași adâncă durere în suflet, în partea ei de analiză, investigația a argumentat și a demonstrat că **legitimitatea** a învățat să țină mai mult de *climat* și mai puțin de autoritate, cu al ei *deep state*, spre “compensarea” puterii, cea din urmă cu al său *parallel state*, care își ia / asumă *cu de la sine putere* o parte / *altfel* de legitimitate.**)**

Prin urmare, calificarea unei acțiuni sau activități ca fiind una de *trădare* / *defectare* / *”vânzare”* este destul de problematică și intim legată de **climat** – contextul în care un interes concret (al unei anume autorități / puteri / entități) își urmează realizarea –.

Dacă în **general** *jocul la două capete*, de exemplu, ține de firescul competiției – căreia și colaborarea de cele mai multe ori i se supune / dedică – în particular, printre altele și în mod **special** în *intelligence*, acel joc va fi catalogat la fel de firesc (comod, interesat și blamant – din perspectiva interesului avut în vedere –) ca fiind trădare.

Într-o atare situație **gradul de instrumentalizare** a conceptului devine minim și puțin sesizabil, dat fiind referențialele culturalizate ale blamării unui asemenea gest.

Însă, există situații la polul opus, pe care unii autori și chiar studii oficiale le confirmă (e.g. Devine & Devine 2010), în care o entitate, indiferent de fidelitatea ei, dacă din varii motive, fie devine incomodă, fie i se dorește înlocuirea, fie se urmărește un act de răzbunare, se întâmplă să fie hărțuită / șantajată sau acuzată / pedepsită pentru spionaj, trădare, etc. inexistente, dar lesne de plăsmuit și apoi de ”dovedit”.

În aceste ”eventualități”, mai frecvente decât s-ar crede, **nu** se face economie de mijloace pentru a impune acuzația dorită, de la dovezi fabricate, la regii elaborate.

Ticluirea unei *defectări* *fictive* uneori reprezintă indiciul că există o *justiție referențială* dis/funcțională și că acea ***invenție*** *a trădării* ar putea fi legată (și) de autoritate.

În crima organizată, terorism, conflicte atipice din zone fără instituții / autoritate, efortul unei asemenea ticluiri nici nu mai este necesar, pedeapsa defectării – reale sau nu – urmând ineluctabila *justiție substanțială* a acelui (tip de) climat, în care puterea (suplinind inexistența autorității) dispune fără savante considerații în privința legitimității.

Toate aceste detalii despre instrumentalizarea defectării sunt relevante pentru colaborarea în *intelligence* care, cu toate subtilitățile ei, **nu** își acceptă culturalizarea.

Relevanța lor este **bidirecțională**. Pe de o parte, o *IAg* care inițiază / desfășoară un proces de colaborare inter-agenții în cadrul *IC* sale se poate bizui, mai mult sau mai puțin (sigur), pe justiția referențială ale regulii și normei prezentate pe larg în primul capitol din teză, în concluzivul căruia, parafrazându-l pe Mulroney, s-a emfazat cu tâlcul subtextului politic/os că atunci *"când legea este peste tot, atunci legea este nicăieri"*.

Această buzuință trebuie să fie deci destul de circumspectă, mai ales în împrejurările în care colaborarea – dacă o fi colaborare cu adevărat (aceea informală, non-contractualistă) – se desfășoară fie cu vreo altă agenție / instituție guvernamentală ierarhic superioară (sau nu), fie cu vreo organizație privată, împuternicită / delegată de către cea dintâi, pentru complinirea anumitor competențe / atribuții îngăduite de lege.

În această abordare (din cadrul referatului) nu s-a avut în vedere complicata chestiune a informațiilor clasificate, reglementată de sine stătător și care ar putea fi doar parte în ponderea incidentelor extrem de diverse a "comportamentului defector".

În definitiv, defectarea **nu** este *neapărat* ori *numai* la nivelul entităților colective de *intelligence* ori de alt fel – *IAg* și / sau organizația privată de interacțiune – **ci** (atunci când nu se urmărește un *plot* criminal sau o lovitură de stat) mai degrabă și mult mai frecvent, la nivelul simplu al prepușilor lor adică tocmai la acel nivel unde se presupune că viziunea (necesară colaborării) intersubiectivizează, în logica literaturii preexistente despre acest proces (e.g. Mattessich & Monsey 1992; Vangen & Huxham 2005).

Într-un atare climat, după cum s-a demonstrat cu prisosință în partea de analiză a tezei – mai mult și mai apăsat spre finalul capitolului 4 –, ***autoritatea*** (oricare ar fi ea / numai ierarhic superioară să fie) ***are întotdeauna dreptate*** – inclusiv în raport cu puterea / organizația privată – iar o eventuală defectare (reală sau ticluită) va intra sub incidența justiției referențiale a acelei autorități. **(**de *cine* și *în ce scop* eventual ticluită n-o să intereseze, sau nu pentru mult timp, pentru curioși fiind pregătite alte *registre***)**

Instrumentalizarea trădării va fi pe măsura **interes**ului **protejat**, întotdeauna nobil și legitim, protecție cu *dublă justificare* și confirmare discursivă, oricând, oriunde și oricum posibile, în primul rând din partea legii (dedicate sau nu) și apoi, din cea a autorității.

Din altă perspectivă a acelei bidirecționalități, dinspre latura de preocupare (cea) mai relevantă a colaborărilor de succes, invariabil secrete, atunci când au fost invocate prima dată, în subsidiarul explicațiilor la propria definiție a colaborării (capitolul 2), investigația a re/amintit în treacăt despre situațiile în care *intelligence*-ul, pe calculul *beneficii - costuri*, a fost nevoit să colaboreze punctual și limitativ cu crima organizată și infracțiunea, cu defectori ai beligeranților inamici, ai celulelor teroriste, etc. prin mijloace clasice sau inedit-revoluționare de *spionaj*, în cel mai pur și arhaic înțeles al termenului.

În prezent, asimetriile de riscuri și vulnerabilități – interne și externe, relevate *passim* în capitolul 3 din teză, capitol rezervat exclusiv teoriei domeniului de *intelligece* – sunt contraponderate de un arsenal de mijloace și moduri de interceptare electronică, supraveghere în masă și **de**privatizarea privatului, pe larg reflectată în literatura domeniului, exemplificată sintetic chiar și la începutul (*p.1* și *p.5*) acestui referat de cercetare.

Acel arsenal de mijloace este operaționalizat în multe patrii din lumea (cea mai) democratică de o pletoră de organisme și organizații private care colaborează cu *intelligence*-ul, iar uneori și pe alocuri, direct cu autoritatea, intelligentă în sine.

Prepușii acelor entități private au devenit mai mult sau mai puțin ***spioni de ocazie*** */ iscoade*, fără voie sau ...cu plăcere, pe niște baze reglementative intenționat tulburi.

Dacă profesionalismul, **deontologia** și **etosul** – specifice **culturii profesionale** din *intelligence*, asupra căreia s-a insistat viguros încă din capitolul 3 – au o semnificație deosebită pentru spionii *intelligence*-ului (organizațional) al unei *IAg*, echipați cu o *mentalitate practică*, flexibilă și creativă, în schimb "spionii" de ocazie / iscoadele acelor entități părelnic inocente, dotați doar cu abilitățile suficiente unor activități rutiniere, de cele mai multe **nu** vor avea multe resurse proprii (deprinderi, instrucție potrivite) și / sau motive intelectual-situațional schimbătoare / stimulente (inclusiv financiare) să pătrundă arta (și spiritul ei) specifice unei meserii / profesii pentru care nu toți sunt făcuți.

Diferențele de rezultat și de performanță devin curând vizibile.

Dacă spionii își asumă dintru început faptul că infiltrarea / interacțiunea fățișă fie cu terorismul, fie cu crima organizată, fie cu alte tenebre ale riscului, îi propulsează fără prea multă milă și tandrețe pe terenul ingrat al justiției substanțiale, cei care fie doar mimează spionajul – de salon sau de birou –, fie se îndeletnicesc numai cu intersecția lipsită de pericole a unor informații clasificate, din hârțogăria clasică ori electronică, sunt *altfel* poziționați, *conform*, în cadrul prietenos lor, al unei justiții referențiale a autorității, pe care ei o slujesc sau, cel puțin, ar trebui să o servească.

Valorizările de sens și de conținut ale termenului de trădare / defectare se realizează cu totul diferit de către cele două categorii, din două lumi perfect paralele, care problematizează și substanța vinovățiilor și pretenția *egalității de tratament*.

Colaborarea în *intelligence* cu *intelligence*-ul (coechipier / partener / terț, etc.) are un specific diferit de colaborarea în *intelligence* cu alte organizații ***secrete*** (ale crimei organizate, terorismului, etc.), și *altfel*, cu totul diferit, cu organizații (*private* sau nu) și instituții ***publice*** (ale aceluiași *IC* / guvernamentale sau nu).

În ansamblul tematic, colaborarea în *intelligence* – de succes sau nu, dar în mod sigur secretă – nefiind culturalizabilă, poate crea doar o taxonomie artificială, puțin utilă atât în privința informației clasificate / *clasificării informației*, cât și în cea a *instrumentalizării defectării* (constatării, evaluării, acuzării, dovedirii, condamnării și sancționării ei).

Și defectarea, și colaborarea – ca și întreaga afacere de *intelligence* – sunt reflexele binomului pragmatic *costuri - beneficii*, unde încrederea este doar pentru uzul *LSC* bun de servit celor naivi. Acesta **nu** este perimetrul inocenților.

În susținerea unor atari afirmații, ar putea să fie reluat un citat din partea de început a capitolului 2 potrivit căruia : *"Pentru ca încrederea să fie relevantă, trebuie să existe posibilitatea de ieșire, trădare, defectare"* (Gambetta 1988, 218-9).

Ori, acea posibilitate de *"ieșire [...] defectare"* și dacă nu ar exista ...ar fi făurită.

Prin urmare, orice colaborare, de *intelligence* sau nu, secretă sau nu – după cum s-a subliniat *passim* tot la începutul capitolului 2 – este (pe deplin) simetrică extrem de foarte rar și pentru foarte scurt timp. În rest, calcularea costurilor și beneficiilor pe seajul asimetriilor ulterioare poate conduce oricând la acea "*posibilitate de ieșire*" (Ibidem).

Cine și în *ce registru* va echivala 'ieșirea' cu o condamnabilă / pedepsibilă trădare / defectare este și rămâne în primul rând – concluziv fie scris – o chestiune de instrumentalizare a acelui din urmă termen, funcție de un **interes concret**, gestionat de un anumit tip de *mentalitate*, realizabil / împiedicat de la realizare într-un anume *climat*.

Defectarea implică mai **întotdeauna colaborarea** dar niciodată nu o și explică.

Colaborarea nu implică obligatoriu defectarea, deși **nu** o exclude nicicum ca fiind oricând posibilă, funcție de mentalitate, interes și climat.

Însă colaborarea, temeinic și funcțional definită, este mai bine pregătită să ofere un sprijin la explicarea resorturilor care stau la baza inter/acțiunilor cu risc – real sau inventat, iminent ori nu prea – de a fi confundate / asimilate, intenționat sau nu, cu defectarea (în dubla ei reflectare, *criminală* - ***trădare*** și *comercială* - ***'vânzare'***).

Problema încrederii, de fapt cea a instrumentalizării ei, este jumătatea cealaltă, una oricând a/simetrică, a miezului aceleiași plicticoase explicații folositoare defectării.

Suma celor **două jumătăți** incompatibile ale aceleiași *'defecte''vânzări'*, respectiv *teoriile / definiția colaborării* și *instrumentalizarea încrederii*, – după familiarizarea cu acele jumătăți în capitolul 2 și după circumstanțierea lor pe(ntru) *intelligence* în capitolul 3 –, este o sumă care a beneficiat de **trei perspective** cu totul diferite, câte una în capitolele 4 și 5, una ultimă fiind înghesuită și în concluzii.

Iscodirea, iscoadele, supravegherea, supraveghetorii, spionarea spionilor, etc., cu toate numeroasele lor sub/culturi secrete și transculturalizate/-bile, menționate aluziv și doar în folosul susținerilor de mai sus, nu vor mai face obiectul altor dezvoltări aici adăugate, fiind poate mai *utilă* sugestia de lectură (a versiunii îmbunătățite) a tezei.

De altfel, în partea de analiză din capitolul 4, multe dintre acestea – în special, supravegherea (cu *colaborare privată*, pentru una mai tenace și mai trainică) – vor fi inerent redisputate și reperspectivate cu ocazia investigării **locului și rolului controlului** asupra climatului (de intersubiectivizare), cu ***justiții**le* sale, uneori accentuat *referențiale*, alteori ***hibride***, cu devoalări despre / alunecări spre ***substanțialul*** lor.

Pe cât a fost posibil, din motive de simplificare și cu multe precauții, au fost puse limitat sub lupa reflecțiilor analitice și / sau evitate, după caz, comparațiile cu și trimiterile la ***culturile secrete**, cele ale* ***secrete**lor* ***de proces*** și ***profesionale*** (bancare, avocațiale, medicale, etc.), în care se întâlnesc și se pot produce deopotrivă atât ***defectarea*** (acelor culturi) cât și ***colaborarea*** (secretă, desigur), din / pe interese concrete.

2. Colaborare instituționalizată sau... ***intelligence*** **privatizat ?**

În cele arătate în secțiunea anterioară a prezentului referat de cercetare, dar și în alte locuri din cuprinsul investigației – începând cu cel de-al doilea capitol –, s-a putut constata trendul în creștere vertiginoasă a **parteneriate**lor [(3)] ***public - private***, atât de des și intenționat confundate, asimilate ori asociate cu colaboarea.

Aceste tendințe – și de creștere, și de confuziune, ambele din interes amănunțit calculat – nu prea puteau să fie ignorate sau ocolite nici de *intelligence.*

Desigur, păstrându-se în atenție contextul interacțiunilor dintre autoritate și diversele agenții executive guvernamentale (dintre care fac parte și *DIAg*, și *FIAg*, și altele asemenea lor) natura contractualistă și forma de expresie formală și opozabilă terților ar trebui să îndepărteze parteneriatul – deci, din acel context astfel precizat – de orice păguboasă confuzie cu procesul de colaborare (secretă / de succes).

În ceea ce privește colaborarea, încă de la expunerea introductivă a ipotezelor investigației, în cea de-a treia s-a susținut cu convingere – pe atunci încă nedovedită – că **niciodată *colaborarea nu poate fi instituționalizată***. În cele din urmă, acelei susțineri i-a fost adăugată o sumă de confirmări solide prin analizele capitolului 4.

În schimb și aparent fără nicio legătură, *intelligence*-ul (organizațional) – ca *cea mai veche profesie din istorie* (Bay 2007) –, potrivit celor minuțios investigate este susceptibil de privatizare; altfel scris, de întoarcerea la **origini**le sale, eminamente **private**.

Colaborarea, repulsivă la ierarhie (și autoritate) cu evidente propensiuni către secret, are multe afinități de logică și natură – printre altele – cu cele din *intelligence*.

[(3)] **parteneriatul** este un concept extrem de disputat și de alunecos în teoria juridică. Nu sunt suficiente date pentru aprecieri de generalizare / extrapolare și în domeniul științelor politice.

Din aceste considerente, investigația de față a continuat să îl distanțeze explicit și confortabil de asociație, organizație... și – mai ales – de colaborare, chiar dacă nu sunt negate unele posibile comparații și compatibilități, inclusiv în privința *'viziunii împărtășite'*, cu toate că tipul de ***mentalitate*** implicată va face diferența, și în privința acelei viziuni, și în cea a inițierii / gestionării **interesului de parteneriat** (cu termeni / -e) în locul celui al unei colaborări (punctuale), sau invers.

NOTA BENE, aceste rezerve au fost menținute în privința parteneriatului tocmai la **reguli**le **de angajament** (contractualiste), pe care cercetarea le păstrează încă, deloc întâmplător și în pondere covârșitoare, în sfera informalului. Totuși, un parteneriat, chiar informal fiind manifestat, substanțial are și își menține o natură puternic contractualistă.

Colaborarea, este în substanța sa informală și **non**-contractualistă, deopotrivă. O contextualizare comparativă și de *amplificare a distincției* dintre cele două s-a făcut în concluziile tezei.

Elementele de compatibilizare dintre cele două, care sunt orientate consecvent spre **individualism**, sugerează și indiciul pentru care în *intelligence* se dă preferință colaborării, restrângând la minimul necesar funcționalitatea doar teoretică și impusă *de sus* a cooperării – care pune accentul pe **colectivism** şi socializare –, improprii lui.

După ce în partea de analiză s-a argumentat adițional că *intelligence*-ul nu are timp să socializeze – nefiind conceput (și bugetat) pentru asta – s-a clarificat mult mai tranșant de ce *cooperarea* (pe alocuri, în părțile convenabile) *publică*, mai degrabă îi este inutilă – când nu îi dăunează –, impunând un alt *status* și un tratament pe măsură.

Astfel, *intelligence*-ul organizațional este în fibra sa *individualist* și echipat pentru munca (și succesul asociat ei) pe cont propriu, ca într-un ***climat privat***... iar rezultatele din *business intelligence*-ul corporatist (european sau nu) o dovedesc din belșug.

Intelligence-ul instituțional, greoi ca și ierarhia care-l apasă și îi orientează ritmul, mentalitatea și *LSC*, chiar indispensabil fiind, prin **compromis** trebuie să-și creeze **comportamente de legătură** între decidentul care vrea să-l politizeze, în reacție continuă și reciprocă la influența sa asupra celui din urmă și între *intelligence*-ul organizațional, flexibil și flexibilizat prin informalul profesiilor conținute la acel eșalon operativ, traduse deci ceva mai simplu prin ***comportamente de "compromis"***.

Independent de evidențierea *comportamentului de legătură* încă din primele două secvențe analitice ale capitolului 4, referatul de cercetare aici va arăta doar că, dacă în *intelligence* trebuie să fie o "balama" între ***public*** și ***secret***, rolul aceleia de a articula ***publicul*** cu ***privatul*** nici nu trebuie să surprindă, nici nu trebuie să sperie.

În această articulare – nu întotdeauna posibilă, nu mereu benefică –, colaborarea nu este departe și nu stă deoparte, ci, dimpotrivă, poate deveni și / sau se poate menține ca un stimul facilitator / determinant al unor articulări rapide, pozitive, de succes.

Dând uitării situații (eventual petrecute) în care colaborarea secretă a tulburat de nevoie apele liniștite ale vreunei **cooperări** (instituționale) publice – și aproape inerent... **strategice** –, trebuie să se remarce că în *intelligence* acest proces este înzestrat cu defectul de a ține cont – în limite rezonabile, desigur – și de sensibilitățile ierarhice ale altor aranjamente (publice și 'strategice'), dar numai acolo unde, atunci când și numai în măsura în care **nu** (ar mai) ține neapărat la succesul rezultatelor acelei colaborări, deci tot din considerente pragmatice de randament și profitabilitate.

În și pentru alte situații, la fel de concrete și (cu beneficii) calculate, colaborarea în *intelligence* are abilități să-și caute și să-și făurească **climat**ul **favorabil** succesului.

Uneori și pe alocuri, acel climat s-ar putea construi, din interes, chiar prin mijlocirea unui *parteneriat public - privat,* sau – *de ce nu* **?!** –, alteori și în alte nebănuite direcții (de rezultat), prin însăși **privatizarea de *intelligence***.

Totuși, transmiterea dinspre **autoritate** către **putere** a unui *"borcan cu miere"*, al cărui conținut aditivat cu crâmpeie de legitimitate va urma să dea o și mai multă *putere*

dobânditoarei, generează nenumărate noi problematizări, în bună parte direct relevante colaborării în *intelligence*, (parțial) astfel curând privatizat ...pe alocuri, desigur.

În primul rând, trebuie operată distincția între **privatizarea securității** și privatizarea coloanei sale vertebrale, care este și va continua să fie *intelligence*-ul.

Fără a se mai insista asupra conceptului de "**securitate**"**[(4)]**, aici vor fi menționate în treacăt doar câteva repere bibliografice care se referă aplicat și detaliat la privatizarea ei, în lipsa pretenției că, dacă au fost parcurse, ar fi și cele mai reprezentative; dar în tot cazul, sunt orientative și *utile* înțelegerii anvergurii de problematizare.

Deci, doar cu titlu de exemplu, s-ar putea avea în vedere *privatizarea funcțiilor guvernamentale* (Verkuil 2007), inerentele *efecte ale* (*politizării și*) *influenței* (în *logica acțiunii-reacțiunii*, care au fost apoi analizate și în ultimele două secțiuni ale cercetării), o influență trans-sectorială, dintre politic și economic, dintre *forțele publice și politica privată* (Werner 2012), *'piața mercenariatului'* (Chesterman & Lehnardt 2007) și nu în ultimul rând *securitatea privată în politica internațională* (Abrahamsen & Williams 2011).

După perspectivele de pătrundere și interpretare mai acurate ale ansamblului de situație, oferite de lucrările enumerate, abordarea separată și mai bine delimitată a privatizării în *intelligence* poate dobândi o altă savoare ...pentru colaborarea în domeniu.

Această "subramură tematică" are, de asemenea, dacă nu o prea bogată, în tot cazul o valoroasă literatură dedicată, din care ar putea fi spicuite interesante teoretizări despre ***limitele intelligence***-ului public și instituțional (Chesterman & Fisher 2009), despre ***privatizarea spionajului*** (Keefe 2010), etc., dar care ar supralicita interesul de investigație punctual propus, și așa ramificat de nevoile deconstructive și derivate.

În orice domeniu și / sau privință există un **exponent** redutabil a/l/e cărui opinie, teorie, analiză, argument, etc. are pe bună dreptate o certă autoritate, o suficientă atractivitate și o grabnică diseminare, cu însușirea acelei păreri de către cei interesați.

Astfel pot fi identificați numeroși exponenți de seamă precum Lawrence Freedman pentru teorii despre *strategie* sau Colin Gray pentru *strategie aplicată*, Clifford Gertz pentru *cultură* și interpretarea ei, Jack Snyder pentru *cultura strategică* ori Christoph Meyer pentru cea *strategică europeană,* Nicholas Onuf și Antje Wiener pentru *constructivismul critic al reglementativului,* prolificul van Dijk pentru *CDA,* Paul Mattessich pentru ***colaborare*** ori Barbara Gray pentru ***cooperare*** *(instituțională),* Gregory Treverton

---

[(4)] **Securitatea**, un concept cu o plajă largă de semnificații – dobândite și amplificate după trecerea lui în *mediul 'civil'*, înțeleasă inclusiv ca Securitate Socială (e.g. Stiglitz & Kaldor 2013) – cu un curent de gândire dedicat (Școala de la Copenhaga), reprezentat de numeroși și prestigioși autori (e.g. Wæver), beneficiază totodată de o literatură serioasă, cu monografii ample (e.g. Buzan, Wæver & de Wilde 1998; Loader & Walkow 2007), de conținutul cărora investigația a ținut seamă.

Totuși, fără a îi minimaliza semnificația și importanța, referirile la acest concept, în cadrul cercetării, s-au **limitat strict la interesul concret** al explicațiilor și interpretărilor care au însoțit procesul de colaborare (europeană în *intelligence*), în argumentativ-demonstrativul investigației.

pentru *teoria de intelligence* sau Richard Aldrich pentru *practica* aceluiași domeniu. În rândul unor astfel de prestigioși exponenți, pentru *privatizarea în intelligence* se poziționează nu mai puțin prolificul profesor de drept, Simon Chesterman.

Pe fondul reperelor de inițiere și de configurare a abordării – în raport cu poziționările lui Chesterman la entități și la situații concrete –, referatul de cercetare, păstrând linia de mijloc a analizelor diferite întreprinse în investigație, la rândul său, se află în acord și confirmare (pe argumente demonstrate din alte perspective) că întotdeauna contează *cine*, *când*, *unde*, *cum*, *cât* (din cât este) și *de ce* are **interes** să privatizeze.

Deși într-o semnificativă măsură cercetarea are motive să achieseze teoretizării și argumetării autorului menționat, invariabil limpezi și convingătoare, cu toate păcatele și efectele indezirabile, eventual rezultate din variile moduri de a înțelege și a operaționaliza interesele (și *lobby*-urile) de privatizare, cea dintâi, ca investigație independentă și fără să fie neapărat o susținătoare a continuării **trend**ului **de privatizare** a acestui domeniu, – din perspectiva analizelor sale – pe termen lung, îl consideră totuși **inevitabil**.

Lăsând aici deoparte implicațiile juridice, este în confirmabilă *regulă* că, aproape fără *excepție*, transmiterea sau trecerea de la un regim la altul, de la **public** la **secret** / de la **public** la **privat**, de la **autoritate** la **putere**, de la **instituțional** la **organizațional**, de la **formal** la **informal**, de la **rigid** la **flexibil**, de la **tradițional** la **practic**, de la **rutină** (neproductivă) la **creativitate** (productivă, competitivă, uneori conflictuală), în sfârșit, de la **artificial** la **natural**, se *supra*/- im/- *pune* *PER SE*, pe re/confirmabilul binom *costuri - beneficii* (și prea niciodată pe încredere), deci numai pe *business*, pe ***interes***.

De bună seamă că registrul de convingeri al lui Chesterman este deplin întemeiat pe o îndelungată documentare, urmată de analizarea exemplelor concrete și complicate, prealabil astfel documentate, reprezentând un înțelept punct de plecare pentru înțelegerea multi-fațetată a numeroaselor subterane ale unei ***'n'*** privatizări din *intelligence*.

Oricine ar face abstracție de literatura acestei ramuri tematice, fie în general a privatizării securității, fie în special a celei din *intelligence* şi ar avea în vedere punctual doar acea literatură documentară, pe filiera **jurnalismul**ui **de investigaţie** (e.g. Klein 2007; Scahill 2008; Perkins 2005, etc., etc.), fără adiționările Cristinei Martin despre vreun *Bilderberg Club* ori speculații infinite despre organizații și lojii secrete – lipsite de gândurile vreunei grabnice instituționalizări (în sensul clasic) –, ar ajunge la aceleași convingeri și temeri, în privința efectelor imediate și pe termen lung ale privatizării.

Însă, totodată, oricine ar face abstracție de toate cele mai sus enumerate, dorind să pătrundă și miezul altor împrejurări, uneori și pe alocuri cu cauzalități diferite și / sau opuse celor anterioare, ca de exemplu, din cele multe petrecute relativ recent prin unele patrii din estul *EU* și rapid cosmetizat-camuflate, s-ar mai gândi... și *altfel*.

În definitiv, sunt situații în care se naște întrebarea la ce ar (mai) folosi o **instituție publică** (cu *statut special* și specific de activitate secretă / cu informații secrete) dacă ea oricum slujește – frecvent și în bună / preponderentă măsură – **interese private ?**

...doar pentru beneficiul finanțării bugetate, deloc ieftine, chiar obraznice **?**

O altă posibilă întrebare, în consecința celei dintâi, ar putea fi legată de **defectare**, de limitele ei și de interpretarea lor cumulată: care ar fi *mai* defector **?**

...spionul de teren / agentul de legătură, etc., dezamăgit de sistem și de intruziunile adesea **i**logice, în concret, ale diverselor presiuni politizante, exercitate ierarhic **?**

...sau ocupantul poziției de alăturare cu decidentul (politic) – client și 'partener', în egală măsură –, care cu **mentalitate instituțională**, ar fi preocupat de o eventuală **privatizare** numai dacă va beneficia de ea – fie și prin interpuși –, dispunând oricum de *informația* care l-ar putea dispensa (în egală măsură) de necesitatea realizării ei **?**

Poziția în sine a celui din urmă, aflat spre / *'lângă'* vârfurile *intelligence*-ului instituțional, rămâne foarte departe de riscul puniției, în privința deținerii și utilizării / însușirii (privatizării *DE FACTO* a) informației / foloaselor ei, cel puțin atâta vreme cât ocupantul acelei poziții (mai mult sau mai puțin executive / legislative, etc.) nu stârnește disconfortul sau dizgrația acelui *partener* **(3)** *ierarhic* (sau **nu**), în vreun fel imprudent stingherit.

Despre situații în care, funcție de **climat**ul prielnic (fie ivit intempestiv, fie plăsmuit pe în*delete*) și de **interes** (fie de eliminare, fie de înlocuire – cu un *de'al nostru* –), *cineva* ieri *prieten(-cooperant)* astăzi devine *trădător* (e.g. Devine & Devine 2010), s-a mai amintit subtil în subsecțiunea 1.1.**5.** (*p. 10*) a prezentului referat de cercetare.

În definitiv, și **defectarea**, și **privatizarea** (și **colaborarea**) se dovedesc a fi niște chestiuni de ***grad***, de ***climat*** și de ***mentalitate***, învârtite în jurul unui **interes concret**.

În urma celor tocmai lecturate, cu mânie ...sau doar cu simularea ei, oricine, mai mult sau mai puțin avizat în domeniile politic și de *intelligence* – cu tot evantaiul lor conceptual și de teorie a practicii –, blamând *A PRIORI* conținutul referatului de cercetare, va reaminti răspicat că tocmai de aceea există **controlul democratic** al celui de-al doilea și că, eventual, ar mai trebui îmbunătățit *pe 'ici pe 'colo*, iar în / pentru *părțile esențiale* ale aceluiași control, la fel de democratic, s-ar putea bugeta și apoi regândi noi *grandioase* ***"strategii"*** în acest scop, adaptate noilor realități - firește, etc.

...și lozincile ar putea continua, însoțite de proiecte fanteziste, granturi consistente, "preocupări" academice... nou adăugate la cele vechi, invariabil – matematic și statistic – eșuate, așa, în tăcere sau în șoaptă, specifice caracterului secret al domeniului.

Spre deosebire de toți autorii care au teoretizat până *la firul ierbii* și dincolo de el problematica *controlului democratic al structurilor de intelligence*; fie în studii de un prestigiu incontestabil (e.g. Born, Johnson & Leigh 2005; Wills et al. 2011; Born & Leigh 2007), fie în articole circumstanțiate (mai mult în cazul *UK*) la o concretețe pe bună dreptate chestionabilă și verificabilă (e.g. Wintour 2013; Hopkins & Ackerman 2013), concepția acestei investigații a fost ***total*** *diferită* iar *demonstrațiile* și *rezultatele* ei, tot așa.

Astfel, numai pe baza și în urma rezultatelor analizelor din capitolul 4 al tezei, acea perspectivă inedită a subiectului, aici și acum adus în prim-plan, a putut fi avansată cu argumente și demonstrații convingătoare (*dar* contrare surselor citate) de abia în ultimele două secțiuni ale ultimului capitol, din cercetarea colaborării în *intelligence*.

Prin urmare, în acele ultime secțiuni tocmai invocate, se asumă dovedit că între ***politizare*** și așa-zisul ***control*** (democratic), pe de-o parte, și ***influența*** – atât *activă*, cât și ***re****activă* a – *intelligence*-ului asupra celor dintâi, pe de altă parte, se intervertește **cea mai subtilă și cea mai sofisticată *formă* de colaborare** dintre toate câte sunt și câte pot să existe sau, măcar, din toate cele cunoscute și / sau închipuite.

Pe fond, puțini (mai) sunt cei care (nu) ar vrea / putea să înțeleagă (sincer) asta.

De fapt, sunt indicii temeinice să se presupună că în ceea ce privește acest *secret al lui Polichinelle*, știut *în tăcere* de către toți – cei care contează, firește –, în raport cu mentalitatea fiecăruia și de varii climate, puțini ar avea **interes** să (nu) îl recunoască.

Mulți / majoritatea nu se vor grăbi însă s-o facă nici în prezența / pofida probelor.

De altfel, între cunoaștere și recunoaștere intervin *interese*, estompate sau escamotate prin rețetele 'persuasiunii', de la o **socializare *complice*** ...despre *ceva* care **nu** este, deși pare / trebuie să pară *a fi*, până la o **intersubiectivizare *malversată*** ...despre *ceva* care, deși **nu** poate *fi*, trebuie creată / se creează o 'convingere' de existență, de îndată susținută cu teorii verosimile – croșetate din *adevăruri alternative* sau prin mijlocirea lor –, însușită fără prea multe comentarii și nepotrivite curiozități.

Așadar, într-o atare ecuație, (doar) pentru unii, *ar trebui* să se re/cunoască existența unui ***control***, ***nu*** *ar trebui* să se re/cunoască ***colaborare****a* – devenind chiar dăunător, dacă nu ar fi *tradusă* de îndată ca fiind *cooperare* (*instituțională*) – și, în tot cazul, ***nu*** *ar trebui* să se re/cunoască niciodată ***interese****le* (reale), pentru care cele dintâi (colaborarea și controlul), iarăși, ***nu*** *ar trebui* să fie incluse și să rămână laolaltă în enigmatica ecuație, mai mult sau mai puțin polichinellică; pentru alții, dimpotrivă.

În penumbrele aceleiași ecuații, 'persuasiunea' se reduce astfel la echivalarea rutinieră ***nu*** / *ar trebui să* cu ***/*** prin ***nu*** / *ar fi "bine" să*, translatând întregul discursiv în registrul axilogic *bine-rău*, cu tot constrictivul său intrinsec și îndestulător, atunci când, pentru impresie artistică, nu mai sunt adăugate în *LSC* justificativ și alte elemente decorative, alintate din ***interes***, în acel context, ca *interes public*, *strategic*, *național*, etc.

Dacă sunt atâtea *interese* ***contradictorii*** la suprafață / *fără perdea* între **controlul** democratic (cu *politizarea* 'la pachet') și **colaborare** (cu *influență* – din sens invers – tot 'la pachet') și în care "realitatea" intereselor rămâne oricum necunoscută – ca în orice ecuație rezonabilă –, oare câte alte interese (contradictorii) ar mai putea fi **?**

Apoi, dacă într-o singură *ecuație*, alocată special ***re****cunoașterii* (pe diada cunoscut - **re**cunoscut / cunoaștere - **re**cunoaștere) situația se înfățișează astfel, oare cum ar putea să fie formulată *ecuația* alocată ***ne****cunoașterii* (pe diada cunoscut - (absolut) **ne**cunoscut), fie ea măcar limitată doar la aceleași două aspecte punctuale **?**

Ori, *cum* ar putea să se re/prezinte, întregitor și *util* unei **evaluări** a aspectelor așa, punctual, puse în discuție, suma celor două ecuații, cumulate mai ales în privința (corectitudinii) rezultatelor eventual obținute, de vreme ce toți termenii acelor ecuații –

oricum necunoscuți în *număr*, *conținut*, *valori* scalare / vectoriale / ponderate, etc. – nu sunt deloc statici, ci într-o dinamică continuă, cu poziționări și traiectorii browniene **?**

Totuși, **interesele contradictorii** detectate – și a căror inventariere (deși *utilă* unei evaluări de ansamblu) s-ar dovedi dificilă / imposibilă – au șanse confortabile de **compatibilizare**, prefigurate încă de la nivelul superficial de **socializare *complice*** împletită, tot așa - complice, prin compromis, cu **intersubiectivizare**a, mai mult sau mai puțin astfel ***malversată***. Dar, pentru că deopotrivă, *complicitatea* și *compromisul* implică o **etică** (aparent) **chestionabilă** – pusă în analiză și reabilitare argumentată în capitolul 5 și în concluziile cercetării –, acele *”modalități confortabile de compatibilizare”* poartă cu sine, endogen, **germenii** ”defecțiunilor”, pe cei ai **defectării**, în varii *grade*, *forme* și *modalități*.

Toate acele *grade*, *forme* și *modalități* neștiute pe deplin, nenumărate și nenumărabile – datorită aptitudinii lor de reînnoire și *up*datare / transformare continuă –, au un anume semnificativ **nivel** și / sau ”**potențial de culturalizare**”, dacă nu într-o *”cultură a defectării”*, cu mult mai multe și consistente indicii de ’certitudine’, în tainica și trainica cultură menționată din titlul referatului de cercetare, **cultura secretului** (referențial).

O atare cultură nu aparține exclusiv spionilor, nu aparține iscoadelor de ocazie, nu aparține – uneori și pe alocuri – imposturii clasificării, ci este o cultură dispersată prin toate profesiile și activitățile umane (și non-umanoide, tot așa), care își dispută la scenă deschisă rivalitatea cu cealaltă, **”cultura informației”**, îngăduindu-i acesteia din urmă să ocupe doar un cotlon minuscul din edificiul numit **aici** *procentul mic a lui Pareto*.

(Despre ***informația niciodată completă****, deplin* ***corectă*** *și* ***definitivă*** sau despre *relația simbiotică dintre* ***informație*** *și* ***secret****(ul ei)* s-au făcut abundente referiri și analize *passim*, pe tot cuprinsul investigației. Pentru a înțelege *de ce* simbioza dintre informație și secret nu se poate translata, extrapola ori asocia și între culturile corespondente fiecăreia dintre cele două, dată fiind anvergura necesarului de explicații, mai la îndemână rămâne sugestia lecturii / parcurgerii secțiunilor din teză incidente la cultură și dinamica ei, respectiv la **cultură** și **comportament** – cel din urmă fiind unul din *vectorii* care îi imprimă dinamica și eventuala **re**/configurare, prin construcție continuă și reciprocă –.**)**

Dintr-o atare perspectivă extinsă, începe să se complice și mai mult **problematica privatizării**, care după cum s-a arătat în cadrul cercetării, însumează *compromis*, *complicitate*, *colaborare* și ***defecțiuni*** la toate cele trei anterioare, defectări ***socializate*** / ***inter/subiectivizate***, pre/meditat, ulterior sau ...în *timp real* (cu *zâmbetul pe buze*, ca și cum nici nu s-ar întâmpla tocmai așa ceva), în varii *grade*, funcție de un anume *climat*, *interes* și *mentalitatea* cu care se inițiază și se gestionează acel interes, unul concret.

Problematica adăugată este substanțializată de **natura** a ceea ce se dorește privatizat. Investigația – mai ales în versiunile mai recente – a luat în analiză *ambele situații*, contrară una celeilalte dar care înlesnește verificarea uneia prin intermediul celei opuse:

Astfel, **privatizarea informației** este abordarea cea mai la îndemâna concretului, fără nevoia sofismelor și abstracțiunilor obositoare, plecând simplu de la informație, aceea cunoscută / măsurată / evaluată / valorizată la un moment dat, când deci se consideră că are o ***valoare de întrebuințare***, chiar și fără o estimare adiționată la durata acelei valori / *uzura morală* a informației privatizate/ -bile.

După analizele întreprinse pe *desubstanțializarea simbiozei* dintre **informație** – niciodată *completă*, *corectă* și *definitivă* – pe de-o parte și **secret**ul ei – *întotdeauna prezent*, chiar necunoscut fiind, sustrăgându-se inclusiv și mai ales de la acea măsurare / evaluare / valorizare, etc. – pe de altă parte, investigația a sesizat o **diferență majoră :**

Privatizarea secretului este relaționată, în primul rând, la un *climat concret* și apoi, la *cultura secretului*, în timp ce, privatizarea informației este în principal condiționată de *simbioza* în care se află cu secretul său și în secundar, la *interesul* de a întrebuința / valoriza / privatiza – scoate din circuitul / folosul public, secretiza – acea informație și nu alta.

Așadar, *privatizarea informației* și *privatizarea secretului* au ***individualități diferite***, oricând *posibil* complementare, dar care complementaritate deci **nu** este obligatorie.

Consecințele acestei diferențieri nete pot fi de la nuanțate, până la extrem de spectaculoase dar, înainte de orice, relevante colaborării, *intelligence*-ului, și nu numai lor, pentru că, teoretic, dintre elementele puse la un loc, ***climat****ul concret*, ***cultura*** *secretului*, ***simbioza*** *informației cu secretul* (ei) și *un anume* ***interes*** (pentru acea informație), numai cel din urmă este purtător de **intenție**.

Tot aparent, din cele arătate s-ar putea crede că *privatizarea informației este una* ***intențională*** și că *privatizarea secretului* (ei) ***nu*** ar fi astfel, de vreme ce elementele ce o determină pe cea din urmă sunt lipsite de un ***intențional propriu***.

Demonstrațiile cercetării au infirmat presupunerea inițială, rezultatele obținute inversând-o și plasând-o în acea butadă folclorică cu *"putința și voința"*, în care voința / intenția este / devine puțin importantă / operaționalizabilă, indiferent de acuratețea și rigoarea "evaluărilor" savante care au stat la baza pre/meditării interesului și a articulării comportamentului / energiilor necesar/e realizării lui.

Evitându-se alte interesante dezvoltări ale consecințelor de diferențiere dintre cele ***două tipologii*** *de privatizare*, acualada explicativă a acestor ultime zece paragrafe ar fi mai degrabă *utilă* tocmai pentru a sublinia *caracterul posibil* al *sintagmei*, aparent *anacolut - oximoronică*, folosită în titlul referatului de cercetare, respectiv *"privatizarea secretului"*, în registrul semantic comun fiind dificil de conceput / acceptat ideea de **secret public**

...unul **susceptibil de privatizare**. Însă, dat fiind faptul că **un** ***interes*** (*de privatizare* sau oricare altul) **are întotdeauna** și **o reflectare economică**, patrimonială, comercială, prin forța lucrurilor, acelui *secret public privatizabil* i se imprimă și o atare *reflectare oneroasă* – care să-l facă atractiv dobândirii / cumpărării / privatizării / însușirii, măcar pe ***principiul simetriei***: dacă ***informația*** este cu atât mai valoroasă / prețuită cu cât *proporția de secret* conținută este mai mare, inversând în oglindă, tot așa este cu ***secretul*** –.

(**Nu** există *privatizare gratuită* decât numai dacă privatizarea ar fi sinonimă cu *donația*, *cadoul* și asociatele acestora ...oricum, nici ele *cu adevărat* vreodată *gratuite*.)

Dar, acest referat **nu** și-a propus să epuizeze toate **misterele publicului** și toate **secretele publice**, publice dar de nimeni știute (*atenție* **:** la un moment dat **!**), în dauna științelor dogmatice care, cu vrednicie și din epoci imemoriale, au privatizat / identarizat necunoscutul / secretul (substanțial) sub diverse forme și denumiri – de *'cult'uri*, *religii*, etc. – pe care, inepuizabil fiind, l-au tranzacționat *politic*, *juridic* și nu numai, din ***interes***.

Indiferent și independent de deznodământul prezentat în ultima secțiune a cercetării (sau de *alternativa* cu totul diferită înfățișată în concluziile ei – dar prin mijlocirea căreia se verifică și se **re**confirmă acel deznodământ –), revenind la interogația din titlul celei curente al acestui referat și al aceleiași cercetări, respectiv "**colaborare instituțională** sau ...***intelligence*** **privatizat ?** " (*p. 14*), un răspuns simplu care să vizeze doar cea de-a doua teză a întrebării se limitează să sublinieze că **privatizarea în *intelligence***, ca trend, dă semnalul fără echivoc de inevitabilă **re/echilibrare spre *natural***, spre acel *intelligence* originar al primei profesii din istorie, acela performant și competitiv.

Indiferent și independent de implicațiile postmodernismului, ajuns vinovat pentru orice, inclusiv pentru malaxarea relelor **obiceiuri** și a bunelor **metehne** ale pre/modernității – adică tocmai a (tuturor) **tradiții**lor, identitare și tranzacționabile deopotrivă –, tendințele de reașezare a utilității, a practicului, a simplificării în folosul ***'util'***-ului, a tacticizării **interes**ului ***util*** *în sine* [prin definiție, ***interes inutil nu există***] – tacticizare tocmai în sensul realizării grabnice și simplificate a acelui interes –, sunt tendințe inexorabile și ineluctabile, cu toate sinonimele curgând... , care **nu** răspund la comandamente instituționale, la cele autoritariste ale autorității, ale autorității sociale, ale socialului uman.

Prin urmare, instituționalului / autorității legitime – aceea indispensabilă (socialului uman) și (auto)proslăvită în științe (juridice, politice, relații internaționale, inclusiv în acele "științe" *para*-dogmatice, etc.) –, s-ar putea să îi mai rămână doar **două opțiuni posibile**, cel puțin în privința *intelligence*-ului și acelea, paradoxal, diametral opuse **:**

În împrejurarea în care însăși autoritatea, fie ea digitalizată sau **nu** (peste tot), fie ea democratică sau **nu** (destul), fie ea dispusă la schimbare sau **nu** (în părțile esențiale), are tendința să își externalizeze și să își privatizeze (clientelar sau nu) diverse feliuțe din anatomia sa, în ***relația*** ei ***complicată*** cu *intelligence*-ul său – egalitar-*parteneriala*, când îi convine; *ierarhică*, când nu îi convine – ar putea / trebui să înceapă o atentă și chibzuită **descentralizare și dezinstituționalizare graduală** a aceluia.

În eventualitatea cazului în care aceeași autoritate ori tărăgănează, ori se eschivează de la o decizie tranșantă în ceea ce privește *structuralul* și *funcționalul*, *natura* și *logica*, *procesualitatea* și *proceduralitatea*, *personalitatea* și *atitudinea* de viitor, apropiat și mediu, față de și pentru *intelligence*-ul său, s-ar putea să ajungă să se resemneze cu un *fapt previzibil* realizabil într-o atare situație, acela de **hibridizare**

a instituționalului său cu organizaționalul, cel privat/-izat oricum, urmând apoi să se mulțumească doar cu un rol secundar, (și mai) decorativ, unul ***egal deplin*, *deloc ierarhic**, lipsit de avantajele de condiționare preexistente interacțiunilor reciproce*, etc.

Fiecare opțiune, dintre cele două rămase, are echitatea ei însă, acea **echitate** – ori-care ar fi cea aleasă –, va fi *savurată* sau *decontată*, după caz, de *generația milenialilor*.

Autoritatea care înțelege ori acceptă (și fără să priceapă) că **privatizarea** *intelligence*-ului de departe este **"răul cel mai mic"** (și, *'Har Naturii !'*, de vreo două decenii au început să apară câteva astfel de acceptări), aceea va deveni cu adevărat biruitoare, biruitoare cu ea însăși, cu utilul ei, care *utilitate* **nu** este prea des *sinonim* cu *autoritate*.

Ideea de forță, concluzivă, a capitolului rezervat *intelligence*-ului potrivit căreia *"**în relația activ -** **re**__activă dintre politic și intelligence există cea mai subtilă și sofisticată__ **formă** __de colaborare__"*, se răsfrânge într-un anume inefabil fel și asupra *ideii de forță* a încheierii acestui referat de cercetare – oarecum decupat de la finalul acelui capitol (și recroșetat de sine stătător) –, chiar dacă aceasta din urmă va viza o ***chestiune*** ceva mai ***specifică***, dar extrem de importantă, ***substanțială***, pentru deznodământul investigației, articulat cu ansamblul clarificărilor tuturor ipotezelor cercetării.

Deci, din perspectiva acestei investigații – al cărei *segment aproximativ* prezentul referat de cercetare este și se menține –, corelarea dintre **privatizarea informației**, aparent intențională (și controlabilă de către *autoritate*), pe de o parte, și **privatizarea secretului**, doar ca efect inerent al contraponderării de *poziție* și de *conținut* a informației privatizate (reproporționalizare de care, în mod natural, profită orice *putere*), pe de altă parte, este corelarea prin a cărei *deconstruire* și ***desubstanțializare*** poate să se contribuie decisiv la regândirea și ***re**construcția* din temelii a unui ***altfel*** de *intelligence*, cu totul diferit de cel al modernității deja trecute, pentru care a fost conceput în actuala diadă *structural-funcțional*, după o ***natură*** și o ***logică*** între timp / acum ***schimbate***.

Atât privatizarea feliuțelor din anatomia autorității, cu **informația** ei, cât și privatizarea altor felii ale *intelligence*-ului, cu **secretul** lui – *NOTA BENE*, *intelligence* care, cel puțin teoretic, este tot agent / exponent executiv / guvernamental / al autorității –, deopotrivă sau separat, uneori și pe alocuri, ar putea să pară o ***defectare*** *în sine*.

Însă, în *termeni reali*, pe *termen mediu* și *lung*, această părelnică *"defecțiune"* – , *trădare*, *vânzare*, etc. – își va devoala / descoperi / desecretiza, tot discret, fără avertisment dar și fără soluții de înlocuire, proprietatea ei / caracterul, *rolul* său de *supapă de* ***re****/echilibrare*, de ***normal****izare*, de ***natural****izare*, la prezent, cu / la realitatea lui.

Prezentul, diferit de cel de *ieri* – a cărui ***nouă*** distinctă ***realitate*** este refuzată de la *înțelegere* și *adaptare* în raport cu ea –, proiectează o puternică tendință a acelei cerute re/echilibrări, fie doar și timid sugerată prin avântul noilor tehnologii de tip *block chain*, inspirate din **natural**ul *swarm intelligence*, cel al *organizării fără organizator*.

Ori, *arhitectura fără arhitecți*, *organizarea fără organizatori* (Theraulaz & Deneubourg 1992), astfel cum o reflectă și rețelele *on line*, evoluțiile ***non**-ierarhice* specifice tacticilor/-zărilor *block chain*, etc., ca tendințe de *inspirație naturală*, cu *vocație naturală*, deci de un ***natural** endogen*, ***substanțial***, sunt tendințe relativ **ușor** de decriptat (întru imediată adaptare), **greu** de înfruntat / amânat și **imposibil** de înlăturat.

Colaborarea, ca și *intelligence*-ul (organizațional), cu vocațiile lor naturale, vor fi (printre) primele care vor fructifica la maximum acele ***tendințe inexorabile și ineluctabile***, înainte și în dezavantajul celor care își refuză 'dezmeticirea'.

Acea "fructificare" se va putea înfăptui / exponențializa, printre multe altele – ca de altfel și până acum –, prin *defectare*, privatizare, etc. –, funcție de un ***interes** concret* și de ***tactica** anume* aleasă în vederea realizării *lui* ...cu **succes**.

Conținutul de *fond al ideilor* prezentului referat a fost înregistrat (odată cu teza integrală) la ORDA sub nr RG II / 7785 din 19 decembrie 2017, beneficiind de *protecția anteriorității*.

Conținutul acestui referat este *destinat publicului* / îngăduit publicării, integral sau parțial; este și rămâne la îndemâna oricărei persoane fizice / juridice care îl consideră *util*, fără nicio îngrădire de la o eventuală folosire, citare, traducere, integrală sau parțială, în afară de cea a indicării sursei (*titlu* și *autor*) după standardele recunoscute de uzurile și practicile editoriale.

autorul

E x t r a s
din Lista de abrevieri și acronime [(*)]
folosite în prezentul referat de cercetare

CDA	*Critical Discourse Analysis **//** Analiza Critică a Discursului*
DCAF	*The Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces **//** Centrul pentru Controlul Democratic al Forțelor Armate de la Geneva*
DIAg	*Domestic Intelligence Agency **//** agenție de intelligence intern*
EIC	*European Intelligence Community **//*** Comunitatea Europeană *de Intelligence*
EU	*European Union **//** Uniunea Europeană*
FIAg	*Foreign Intelligence Agency **//** agenție de intelligence extern*
INTCEN	*Intelligence Situation Centre **//** Centrul de Situații European*
IAg	*Intelligence Agency **//** Agenție de Intelligence*
IC	*Intelligence Community **//** Comunitate de Intelligence*

[(*)] pe parcursul cercetării, s-au folosit abrevierile din limba surselor de proveniență citate.

IR *International Relations **//** Relații Internaționale*
LSC *Language, Speach, Communication **//** Limbaj, Discurs, Comunicare*
NATO *North Atlantic Treaty Organization **//** Organizația Tratatului Nord-Atlantic*

E x t r a s

din Bibliografia citată a tezei

în prezentul referat de cercetare

ABRAHAMSEN, Rita & WILLIAMS, Michael C., 2011. *Security Beyond the State. Private Security in International Politics*. Cambridge University Press, NY, US.

AGRELL, Wilhelm, 2002. ”When Everything is Intelligence, Nothing is Intelligence”, The Sherman Kent Center for Intelligence Analysis, *Occasional Papers*, vol. 1, no. 4.

ALDRICH, Richard J., 2008. *Globalisation and Hesitation? International Intelligence Co-operation in Practice* in University of Warwick institutional repository, Conventry, UK.

BAY, Sebastian, 2007. *Intelligence theories: a literary overview*, essay. Lund University, Research Policy Institute, Intelligence Analysis.

BLACK, Jeremy, 2014. *The Power of Knowledge. How Information & Technology Made the Modern World*. Yale University Press, London, UK.

BORN, Hans, & LEIGH, Ian, 2005. *Making Intelligence Accountable*. DCAF / University of Durham / Parliament of Norway.

BORN, Hans, JOHNSON, Loch R., & LEIGH, Jan, 2005. *Who's Watching the Spies?*: *Establishing Intelligence Service Accountability*. Potomac Books, Inc. Washington, D.C.

BORN, Hans, & LEIGH, Ian, 2007. "Democratic Accountability of Intelligence Services*" in Policy Paper*, no. 19. Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces (DCAF), Switzerland

BORN, Hans, LEIGH, Ian & WILLS, Aidan, 2010. *International Intelligence cooperation and accountability*, Routledge Oxon NY, US. *(Kindle format frame)*

BORN, Hans, LEIGH, Ian & WILLS, Aidan, 2015. *Making International Cooperation Accountable*, DCAF Geneva, Switzerland & Printing Office of the Parliament of Norway.

BUUREN, Jelle, van, 2009. Secret Truth - The EU Joint Situation Centre, Eurowatch, Amsterdam, Holland.

BUZAN, Barry, WÆVER, Ole & de WILDE, Jaap, 1998. *A New Framework For Analysis*. Lynne Rienner Publishers, Inc, US.

CHAMAYOU, Grégoire, 2015. *Drone Theory*. Penguin Random House, UK.

CHESTERMAN, Simon & LEHNARDT, Chia, eds., 2007. *From Mercenaries to Market – The Rise and Regulation of Private Military Companies*, Oxford University Press, UK.

CHESTERMAN, Simon & FISHER, Angelina, eds., 2009. *Private Security, Public Order – The Outsourcing of Public Services and Its Limits*, Oxford University Press, UK.

CHESTERMAN, Simon, 2010-2011. "Ordinary Citizens" or a License to Kill? The Turn to Law in Regulating Britain's Intelligence Services" in *Buffalo Public Interest Law Journal*, vol. XXIX.

COLARESI, Michael P., 2014. *Democracy Declasified. The Secrecy Dilemma in National Security*. Oxford University Press, UK.

COLEMAN, Gabriella, 2014. *Hacker, Hoaxer, Whistleblower, Spy. The Many Faces of Anonymous*. Verso Books, London, UK.

DEVINE, Shanna & DEVINE, Tom, 2010. *Whistleblower Witch Hunts: The Smokescreen Syndrome*, Government Accountability Project, Washington DC, US.

DONOHUE, Laura K., 2008. *The Cost of Counterterrorism. Power, Politics, and Liberty*. Cambridge University Press, NY, US.

FUNG, Archon, GRAHAM, Mary & WEIL, David, 2007. *Full Disclosure. The Perils and Promise of Transparency*. Cambridge University Press, NY, US.

GAMBETTA, Diego, ed., 1988. "Can We Trust Trust?", in *Trust-Making and Breaking Cooperative Relations*. Basil Blackwell, Ltd., Oxford, UK.

GREENBERG, Andy, 2012. *This Machine Kills Secrets. How Wikileakers, Hacktivists and Cyberpunks Aim to Free the World's Information*. Virgin Books, Random House Group Company.

HOLMAN, Timothy, 2015. "Paris: An Intelligence Failure or a Failure to Understand the Limits of Intelligence?" in *The Royal United Services Institute Journal*, UK.

HOPKINS, Nick, & ACKERMAN, Spencer, 2013. "Flexible laws and weak oversight give GCHQ room for manoeuvre. Snowden files suggest GCHQ regards legal framework in UK as less rigid than that facing NSA in US.", *The Guardian*

JEFFREYS-JONES, Rhodri, 2015. *In Spies We Trust*. *The Story of Western Intelligence*. Oxford University Press.

KEEFE, Patrick R., 2010. "Privatized Spying: The Emerging Intelligence Industry" in *The Oxford Handbook of National Security Intelligence*, Ed. Loch K. Johnson, Oxford University Press, US.

KLEIN, Naomi, 2007. The Shock Doctrine: The Rise of Disaster Capitalism, Metropolitan Books, Publishing – NY Times, US. *(copyrighted material version)*

LOADER, Ian & WALKER, Neil, 2007. *Civilizing Security*. Cambridge University Press, NY, US.

LYON, David, 2015. *Surveillance after Snowden*. Polity Press, Cambridge.

MATTESSICH, Paul W. & MONSEY, Barbara R., 1992. Collaboration: *What Makes It Work – A Review of Research Literature on Factors Influencing Successful Colaboration*. Amherst H. Wilder Foundation, St. Paul, Minnesota, US.

MATTESSICH, Paul W., MURRAY – CLOSE, Marta & MONSEY, Barbara R. 2001. *Collaboration: What Makes It Work, 2nd Edition: A Review of Research Literature on Factors Influencing Successful Collaboration*. Wilder Research Center, Amherst H. Wilder Founndation, Saint Paul, MN, US.

PENTAGON (**), [2010] 2016. *Department of Defense Dictionary of Military and Associated Terms*, Joint Staff / Joint Electronic Library Plus.

PERKINS, John, 2005. *Confessions of an Economic Hit Man*, Penguin Books Ltd., London, UK.

SAGAR, Rahul, 2013. *Secrets and Leaks – The Dilemma of State Secrecy*, Princeton University Press, New Jersey, US.

SCAHILL, Jeremy, 2008. *Blackwater – The Rise of the World's Most Powerful Mercenary Army*, Serpent's Tail / Profile Books Ltd., London, UK.

SCHMITT, Michael N., ed., 2013. *Tallin Manual on the International Law applicable to Cyber Warfare*, prepared by the International Group of Experts at the invitation of The NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence. Cambridge University Press, NY, US.

SIFRI, Micah L., 2011. *Wikileaks and the Age of Transparency*. Yale University Press, New Heaven, London, UK.

STEELE, Robert David, 2012. *The Open-Source Everything Manifesto*. *Transparency, Truth & Trust*. Evolver Edition, Berkeley, CA, US.

STIGLITZ, Joseph E. & KALDOR, Mary, eds., 2013. *The Quest for Security - Protection without Protectionism and the Challenge of Global Governance*. Cambridge University Press, NY, US.

THERAULAZ, G. & DENEUBOURG, J.-L., 1992. *Swarm Intelligence în Social Insects and the Emergence of Cultural Swarm Patterns*, Santa Fe Institute, (sfi working paper no. 09 / 046), US

(**) Department of the Army, Department of The Navy / US Marine Corps, Department of The Air Force, US Coast Guard (& Joint Chiefs of Staff).

TREVERTON, Gregory F., JONES, Seth G., BORAZ, Steven & LIPSCY, Phillip, 2006. *Toward a Theory of Intelligence - Workshop Report*. RAND National Security Research Division, Santa Monica, CA, US.

TREVERTON, Gregory F., 2009. *Intelligence for an Age of Terror*. Cambridge University Press, NY, US.

TREVERTON, Gregory F. & AGRELL, Wilhelm, eds., 2009. *National Intelligence Systems, Current Research and Future Prospects*. Cambridge University Press, NY, US.

TREVERTON, Gregory F., MATTHIES, Carl, CUNNINGHAM, Karla J., GOULKA, Jeremiah, RIDGEWAY, Greg & WONG, Anny, 2009. *Film Piracy, Organized Crime, and Terrorism*, Safety and Justice Program & the Global Risk and Security Center, part of International Programs at RAND Corporation, Santa Monica, CA, US.

VANGEN, Siv, & HUXHAM, Chris, 2005. *Aiming for Collaborative Advantage: Challenging the Concept of Shared Vision*, AIM Research Working Paper Series, Advanced Institute of Management Research, Glasgow, UK.

VERKUIL, Paul R., 2007. *Outsourcing Sovereignty. Why Privatization of Government Functions Threatens Democracy and What Can Do About it*. Cambridge University Press, NY, US.

WERNER, Timothy, 2012. *Public Forces and Private Politics in American Big Business*. Business and Public Policy series. Cambridge University Press, NY, US.

WILLS, Aidan, VERMEULEN, Mathias, BORN, Hans, SCHEININ, Martin, WIEBUSCH, Micha & THORNTON, Ashley, 2011. *Parliamentary Oversight of Security and Intelligence Agencies in The European Union*, study. Directorate-General for Internal Politics, Policy Department C: Citizen's Rights and Constitutional Affairs, European Parliament.

WINTOUR, Patrick, 2013. "David Blunkett calls for tighter scrutiny of British secret services - Former home secretary urges review of how the UK deals with intercepted intel-ligence offered by the US", *The Guardian*